

Søndag septuagesima 2019, Asbjørn Hjorthaug (ELBK)

Tekster: Salme 80, Jes 5:1-7, 1. Kor 9:24-10:5, Matt 20:1-16, II Matt 19:27-30

"Født av jomfru Maria--pint under Pontius Pilatus" leste vi i trosbekjennelsen. I dag retter blikket seg mot fastetid og påske. Vi går fra jul til påske. I fortsettelsen av dagens evangelietekst står det: "Se vi drar opp til Jerusalem, og Menneskesønnen skal overgis til overprestene og skriftlærde. de skal dømmes han til døden og utlevere ham til hedningene, og han skal bli hånet og pisket og korsfestet. og tredje dag skal han oppstå."(Matt20,18f). Jesus har gjennom sin fødsel, sitt fullkomne liv og sin stedfortredende død gitt meg Livet. Denne store gaven eier jeg ved troen av bare nåde. «Av nåde alt jeg får fra Gud fra først til sist, av nåde leges mine sår av legen Jesus Krist. Nådefulle Gud- synd du sletter ut. Jesus tok all synd som sin og derfor også min."

Arbeiderne i vingården fikk lønn som avtalt. Men noen av dem hadde nesten ikke arbeidet og likevel fikk de full lønn. De fikk en lønn de ikke hadde fortjent. Frelsen i Jesus Kristus får du også gratis uten å ha fortjent det. Enten du har vært en kristen hele livet, eller om du som røveren på korset får troen like før du dør, så eier du ved troen en fullkommen frelse. Vi fortjener ikke denne frelsen. Vi fortjener ikke hver eneste dag og flere ganger på dagen å få høre at Gud tilgir oss alle våre synder. Vi handler hele tiden mot Gud, enda vi vet bedre, men han forkaster oss ikke. Han omgir oss hele tiden ned en fullkommen tilgivelse helt gratis. Tekstene i dag handler om lønn og fortjeneste. Dette kan vi mye om. Vi har hele livet fått innprentet at det skal være lik lønn for likt arbeid. Det er ikke vanskelig å forstå misnøyen blant arbeiderene i vingården. Jesus forteller lignelsen på bakgrunn av Peters spørsmål: *"Hva så med oss? Vi har forlatt alt og fulgt deg. Hva skal vi få?"* I Matt 19,21 hører Peter at Jesus sier til den rike unge mannen: *"Vil du være helhjertet, gå da bort og selg alt det du eier, og gi alt til de fattige. Da skal du få en skatt i himmelen."*

Peter er interessert i å få vite hva deres lønn blir. De har forlatt alt for å følge Jesus. Hva får de så igjen? Hva tenker du? Dere har også ofret mye for det å følge Jesus: tid, venner, ære og berømmelse. Spørsmålet ligger nær for oss alle, og særlig for oss som er prester: Hva har vi igjen for det, hva får vi i lønn? Jesus svarer Peter: *«Sannelig, jeg sier dere: Når alt blir født på ny og Menneskesønnen sitter på tronen i sin herlighet, da skal også dere som har fulgt meg, sitte på tolv troner som dommere over Israels tolv stammer.»* Som oftest avviser Jesus et slikt spørsmål, men her sier han at apostlene skal få ærerike plasser i Guds rike. Når Jesus stiger opp til himmelen og setter seg ved Faderens høyre hånd, skal apostlene *«sitte på tolv troner som dommere over Israels tolv stammer»*. Apostlene dømmer gjennom sitt ord som er Guds ord og som vi har i Det nye Testamentets skrifter. Her forkynnes Lov og Evangelium. Lovens dom over synden og evangeliets frikjennelse gjennom Jesus Kristus. De dømmer om rett og falsk lære. Derfor kaller vi bibelens lære apostolisk. Vi bekjenner sammen den apostoliske trosbekjennelsen som går tilbake på det apostlene lærer og det de dømmer om læren. Vi forvalter den arven Jesus har gitt oss i sitt ord. Vi har fått klar beskjed: *«Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. 19 Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn 20 og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.»* Matt 28,18-20.

Jesus fortsetter: *«Og enhver som har forlatt hus eller brødre eller søstre eller far eller mor eller barn eller åkrer for mitt navns skyld, skal få mangedobbelt igjen og arve evig liv.»*

Lønnen er stor sier Jesus, alt det de har ofret får de mangedobbelt igjen og framfor alt et evig liv. Men samtidig har Jesus et utsagn som forstyrrer det vi vet om arbeid og lønn: *«Men mange som er de første skal bli de siste, og de siste skal bli de første.»* Er det ingen rettferdighet? Skal alle få like mye enten de arbeider lite eller mye? Lignelsen om arbeiderne i vingården tar for seg dette. Her blir konklusjonen at vingårdens herre gir alle en lønn de ikke har fortjent. Det er en nådelønn. Bibelen taler mye om lønnen vi skal få i himmelen. I Bibelens siste kapitel, så står det: v.12: *«Se, jeg kommer snart og har min lønn med meg.»* Jesus sier i Bergprekenen Matt 5,12: *"Gled og fryd dere, for stor er den lønn dere har i himmelen."* Paulus sier i Kol 3,24: *«For dere vet at Herren skal gi dere sin arv som lønn.»* Hvilken arv er det her tale om? Hvilken lønn er det i himmelen? En arv kommer etter en annens død. Hva etterlot Jesus seg? Hva var det Jesus gjorde som jeg får del i?

Jesus ble født inn i verden som sant menneske. Han måtte leve under loven, han som alle andre. Han levde et fullkomment og rent liv. Alle de gangene jeg synder mot de 10 bud, der stod Jesus fast og var til glede for Gud og mennesker. Jesus seiret over djevelen flere ganger. Djevelen fristet han, men Jesus lot seg ikke friste. Hvor mange ganger har ikke jeg falt når fristelsen ble for sterk? Unnfallenhet, latskap og mangel på frimodighet gjør at jeg ofte velger letteste veg. Jesus seiret over døden. Han stod opp igjen av graven. Han døde. Han ble torturert til døde, spottet på og pisket og hengt på et kors. Men likevel etter 3 dager stod han

opp igjen. Døden kunne ikke holde på en rettferdig. Døden på korset var en død for all verdens synd. Han døde for mine og for dine synder. Det betyr at Gud betrakter dødsdommen over sin kjære Sønn som dødsdommen over meg. Jesus bestod prøven, Han seiret over synden og betalte for all synd til alle tider. Han seiret over djevelen. Her møtte han sin overmann som han var blitt truet med i mange tusen år. Nå er det slutt. Han seiret over døden gjennom det at han stod opp igjen fra graven. *"Han oppstod til vår rettferdiggjørelse"* står det. Det betyr at Gud reiser Jesus opp av graven og erklærer alle mennesker uskyldig. Ved troen på Jesus Kristus eier jeg en rettferdighet som gjelder hele livet og hele evigheten. Vi protesterer fordi vi ikke kjenner det slik. Vi kjenner på alt det ufullkomne, men Gud erklærer oss rettferdige for Jesu Kristi skyld. Dette er arven. Dette er skatten. Dette er lønnen. Men det er også en annen lønn, som aldri blir betegnet som skatt, men som straff: *«Men den som gjør urett, skal få lønn som fortjent.» Kol 3.* I Rom 6,23 kommer dette klart fram: *«Syndens lønn er døden, men Guds nådes gave er evig liv i Jesus Kristus, vår Herre.»*

Paulus utdyper dette med arvinger i *Rom 8,17: "Men er vi barn, da er vi også arvinger. Vi er Guds arvinger og Kristi medarvinger, så sant vi lider med ham."* Guds arvinger og Kristi medarvinger. Vi arver det evige livet. Vi eier syndenes forlatelse. Vi får Kristus som vår frelser med alt det han har. Paulus sier i Rom 8 at det er ingen fordømmelse for de som er i Jesus Kristus. Hver gang noen anklager deg for ikke å være en god nok kristen, kan du vise til at Jesus var en god nok kristen i ditt sted. Alle anklager kan føres på Kristus. Han er din. Du har alle rettigheter i Ham. Dette er fantastisk. Vanskelig å tro det at det er ditt og mitt. Vi har ikke fortjent det. Nei, det er helt rett. Derfor sier Ef 2,8: *«For av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave.»* Denne gaven, denne arven fikk jeg i dåpen, og jeg får den igjen og igjen i nådemidlene. I nattverden forkynner vi jo også dette at vi mottar Herrens legeme og blod til evig liv. Det er jo dette Gud så rikelig forkynner oss og tildeler oss gjennom nådemidlene: den store skatt vi har og eier i Jesus Kristus. Denne skatten er vår. Denne vissheten har jeg som kristen. Det er jo dette Jesus roper til oss gjennom Guds Ord, gjennom prekenen, gjennom avløsningen og gjennom nattverden. For en lønn og skatt vi har i denne vår dyrebare stedfortreder. *«Samle dere ikke skatter her nede hvor møll og rust tærer, hvor tyver bryter inn og stjeler, samle eder skatter i himmelen.»* Dette innebærer å leve i evangeliet slik det forkynnes oss på ulike måter gjennom ulike nådemidler. Slik blir jeg bevart fram til at jeg skal gjennom porten til den evige stad. Vi må ta vare på våre menigheter og kirker og arbeide for at de skal bli sterke mot den falske lærer som vil ta fra oss skatten og trøsten i evangeliet.

«Og enhver som har forlatt hus eller brødre eller søstre eller far eller mor eller barn eller åker for mitt navn skyld, skal få mangedobbelt igjen og evig liv i eie.» For en lønn og skatt. Vi har mistet vennskap med verden, men vi har fått et evig vennskap med Gud og hans folk. Du mister ikke noe som kristen, du får mangedobbelt igjen. Rett nok kan vi bli prøvet, men skatten vi har i vente overstiger alt vi kan tenke oss. Vi får mangedobbelt igjen. Vi har en forsamling og en kirke der vi får Guds rene ord og hans sakrament. Det er en kilde av levende vann som aldri går tom. Vi har venner som vi kan snakke fortrolig med. Det er en skatt vi skal kjempe for og stride for å beholde.

Måtte Gud gi oss nåde til ikke å kaste vrak på denne arven og skatten han har gitt oss. *"Søk først Guds rike og hans rettferdighet- så skal dere få alt dette andre i tillegg."* Den rike mannen tenkte på omkostningene, men han gikk bort til evig fattigdom. Jesus avslutter dagens tekst med å minne om at alt er av nåde. *«De første skal bli de siste og de siste de første.»* Det koster å ta opp kampen og søke Guds rike. Det koster strid, men det er verdt det. Må Gud gi oss at vi ikke blir trette. Vi har fått et oppdrag om å så ut evangeliet. Neste søndag får vi høre om såmannen. Men du skal vite at Gud tar ansvaret, han sørger for veksten. Vi skal ikke være så opptatt med hvor Ordet faller, men at det først og fremst blir sådd ut. Vi er så opptatt av lønn og resultater. Det er det verden er opptatt av. Hvor mye tjener du? I Guds rike handler det om å være trofast og tålmodig og utføre det Herren ber oss om. Det er andre verdier enn gods og gull. Vår trøst ligger ikke i hva vi får til. Vår trøst ligger ikke i målt framgang. Vår trøst ligger i evangeliet at jeg eier syndenes forlatelse. Det er det alt handler om. Det å ha en kirke er å legge forholdene best mulig til rette for at mennesker kan få tilgang til nådemidlene og få avløsning fra sine synder. Her må vi bruke alle midler og alle krefter, for her vil den onde fienden gjøre alt for å stoppe oss.

Amen.